

Veteranen met een missie

Factsheet

Inleiding

Vandaag de dag maken activiteiten op het gebied van wederopbouw en humanitaire hulp vaak deel uit van vredesmissies. Voor de veteraan blijft het daar niet altijd bij. Een groeiend aantal veteranen zet zich namelijk ook na hun militaire loopbaan nog actief in voor dergelijke projecten in voormalige uitzendgebieden. In 2008 is er onderzoek gedaan naar veteranen die humanitaire projecten organiseren, al dan niet in het gebied waar zij als militair uitgezonden zijn geweest. De resultaten van dit onderzoek werden gepresenteerd onder de naam "Veteranen met een Missie." In dit onderzoek ging het om 33 projecten waarbij 150 veteranen betrokken waren. Sindsdien is een aantal projecten van dit onderzoek opgeheven en zijn er weer nieuwe initiatieven bijgekomen.

Soorten projecten en financiering

De aard en de doelstelling van de onderzochte projecten lopen uiteen. Veel projecten zijn gericht op onderwijs, gezondheidszorg en/of samenlevingsopbouw.

Voorbeelden van projecten gericht op onderwijs:

- Bouwen of herstellen van scholen
- Opvang weeskinderen en gehandicapte kinderen
- Verstrekken van studiebeurzen

Voorbeelden van projecten gericht op gezondheidszorg:

- Opvang en zorg voor speciale groepen (o.a. lepra-patiënten, kinderen met een hazenlip, Hiv-geïnficeerden en aidspatiënten)
- Financiering en bouw van een kinderafdeling bij een ziekenhuis
- Financiering en bouw van een kraamkliniek

Voorbeelden van projecten gericht op samenlevingsopbouw:

- Bouw en herstel van infrastructuur (bruggen, watervoorziening)
- Bouwen of herstellen van woningen, buurtcentra, gemeenschapshuizen

De bedragen die nodig zijn voor deze initiatieven variëren van enkele honderden of duizenden euro's tot ruim boven de honderdduizend euro, eenmalig of jaarlijks. Voor het grootste deel worden deze bedragen door veteranen zelf in Nederland ingezameld. Vaak wordt geld ingezameld via collectes en donaties, via sponsoring door bedrijven en via speciale acties van scholen en Rotary-afdelingen. Soms wordt ook geld ingezameld door de verkoop van producten of via speciaal hiervoor opgezette kringloopwinkels.

Naast het opzetten van eigen projecten, zijn er ook veel veteranen die zich inzetten voor een goed doel in Nederland of daarbuiten. Het gaat dan bijvoorbeeld om geldinzamelingsacties.

Gebieden

De geografische spreiding van de projecten weerspiegelt de uiterst gevarieerde inzet van Nederlandse militairen sinds de Tweede Wereldoorlog. Meestal kiezen de veteranen voor een land of gebied waar zij uitgezonden zijn geweest; dit hoeft echter niet altijd. Het voordeel van een gebied waar men ook op uitzending is geweest is dat de veteraan redelijk bekend is met de plaatselijke gebruiken, situatie en behoeften. Hierop kunnen ze inspelen door middel van hun project.

In 2008 vonden de meeste projecten in Bosnië-Herzegovina en Kosovo plaats; vermoedelijk is dat nog steeds het geval. Op een gedeelte tweede plek stonden Indonesië en voormalig Nederlands Nieuw-Guinea. Veel projecten in Indonesië zijn inmiddels ter ziele, vanwege de leeftijd van de initiatiefnemers. Op Nieuw-Guinea zijn nog altijd veel veteranen actief.

Motieven

Tijdens hun uitzending zijn militairen vaak getuige van armoede en lijden van de lokale bevolking. Betrokkenheid bij de bevolking in de voormalige uitzendinggebieden is voor een aantal veteranen het belangrijkste motief om zich ook na hun uitzending voor deze mensen te blijven inzetten. Als oud-militairen zijn zij vertrouwd met werken onder moeilijke omstandigheden en met andere culturen. Zij zijn goed op de hoogte van de situatie in het projectland en beschikken vaak over eigen contactpersonen en netwerken. Zo maakten Waalwijkse oud-Indiëgangers al in de jaren zeventig en tachtig dankbaar gebruik van hun contacten met katholieke geestelijken om met veel succes (gezondheids)projecten op Sumatra te realiseren.

Sommige veteranen beginnen al snel na terugkomst aan een ontwikkelingsproject in het land waar ze geweest zijn. Voor anderen begint dit pas jaren later, wanneer zij bijvoorbeeld de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt en tijd hebben om hieraan te besteden. Een terugkeerreis naar het gebied van uitzending kan veteranen motiveren om een project te starten of om te gaan meehelpen in een bestaand project. Op zo'n terugkeerreis zien zij wat er in de tussentijd is verbeterd, maar wordt hen ook duidelijk wat nog verbetering behoeft.

Voorbeelden projecten

Weerzien met Libanon Deze stichting richt zich op de gezondheidszorg in Libanon. In 2009 heeft de stichting het Hiram-ziekenhuis in het Libanese kustplaatsje Tyre geadopteerd. In het algemeen houdt deze "adoptie" in dat het ziekenhuis op materieel vlak ondersteund wordt. Een voorbeeld hiervan is de grote hoeveelheid aan ziekenhuisapparatuur die in 2011 gedoneerd werd, mede met behulp van het Veteraneninstituut, het Ministerie van Defensie en de Nederlandse ambassade. Ook heeft *Weerzien met Libanon* in 2012 een uitwisselingsprogramma georganiseerd, waarbij medisch personeel van het Libanese ziekenhuis een week lang kennis en ervaring mocht opdoen in Nederlandse (militaire) ziekenhuizen. Ten slotte organiseert *Weerzien met Libanon* ook terugkeerreizen voor veteranen. Vaste prik tijdens de terugkeerreis is een bezoek aan het Hiram-ziekenhuis.

Veteranen Actief In deze stichting zijn vooral Bosnië- en Kosovoveteranen actief, maar ook enkele Libanon-, Irak- en Nieuw-Guineaveteranen. De stichting richt zich op samenlevingsopbouw in Bosnië. Zo werden in 2013 verschillende gebouwen, waaronder een schooltje, opgeknapt in het in Centraal-Bosnië gelegen Bukve.

Veteranen met een hart Deze stichting is in 2009 opgericht door Bosniëveteranen. De stichting richt zich op onderwijs, en dan met name op het faciliteren van lichamelijke beweging op scholen. Zo heeft de stichting in samenwerking met de stichting *Sports for Children* scholen in het Bosnische Travnik van sportmaterialen en gymnastiekobjecten voorzien. In dit gebied zijn in het verleden Nederlandse militairen actief geweest. Begin 2013 kreeg de stichting een donatie door toedoen van de voormalige IGK, generaal Lex Oostendorp.

Veteranen met een missie bundelen krachten

Een aantal stichtingen (*Veteranen Actief*, *Manusia Papua*, *Shelterbox*, *Project Falcon*, *Wings of Hope*) heeft in 2013 een convenant gesloten met als doel steun te bieden aan elkaar en aan (andere) veteranen met een missie. Ze willen zo bijdragen aan het versterken van de huidige en toekomstige ontwikkelingsprojecten die door veteranen gedragen worden. Zo zetten ze zich gezamenlijk in om meer draagvlak te creëren binnen de Nederlandse gemeenschap en om meer veteranen te betrekken bij hun activiteiten (zowel in het missiegebied als in Nederland). Bovendien delen zij kennis en ervaring met elkaar op het gebied van communicatie, netwerken, juridische vraagstukken, fondsenwerving, projectbegeleiding en verantwoording naar donateurs en de (lokale) gemeenschap.

Nadere informatie

Deze factsheet biedt een overzicht op hoofdlijnen. Voor nadere informatie over dit thema kunt u de websites van in deze factsheet genoemde organisaties bezoeken, dan wel telefonisch (088-334 00 50) of per e-mail (info@veteraneninstituut.nl) contact met ons opnemen.

Dit is een uitgave van het Veteraneninstituut.
Januari 2015.